

Fødevarestyrelsen

26.06.2007
J.nr.: 2007-20-261-01393/ HEF/LEVE

Det talte ord gælder

Tale til åbent samråd den 26. juni 2007 om systematiske overtrædelser af reglerne for dyretransport

Spørgsmål BR: ”Vil ministeren redegøre for, hvordan det kan gå til, at eksportører af svin systematisk kan overtræde reglerne for dyretransporter uden at myndighederne griber ind?”

Spørgsmål BT: ”Hvordan vil ministeren sikre, at der sættes en stopper for de systematiske overtrædelser af reglerne for dyretransporter?”

Indledning

Udvalget har kaldt justitsministeren og mig i samråd efter DR i ”21-Søndag” den 17. juni 2007 har vist billeder af danske eksportører, der overtræder reglerne om transport af dyr i

forbindelse med eksport af søer til Nordtyskland. Jeg vil i dag udelukkende forholde mig til de transporter, som blev omtalt i DR's nyheder søndag den 17. juni 2007. Jeg finder det også mest hensigtsmæssigt, at jeg besvarer de to samrådsspørgsmål (BR og BT) under ét.

DR's udsendelse den 17.
juni

DR's udsendelse den 17. juni viste, hvordan en enkelt eksportør ikke overholdt reglen om max 8- timers transporttid for udsættersøer, og hvordan sporbarheden blev tilsløret ved, at dyrene ikke blev læsset af på det angivne bestemmelsessted, men i stedet blev læsset over på en anden lastbil og kørt videre.

I lyset af den konkrete sag, har jeg bedt Fødevarestyrelsen om en redegørelse for forløbet. Den vil jeg komme tilbage til om lidt.

Først vil jeg dog gerne præcisere den interne arbejdsfordeling i Fødevarestyrelsens

Arbejdsfordeling i Fødevarestyrelsen

afdelinger.

Fødevareregionernes kontrolafdelinger varetager kontrollen af virksomheder i det daglige. Det er således kontrolafdelingerne, der konstaterer, om gældende regler er overtrådt. Derfor er det også kontrolafdelingens opgave at vurdere, om der i konkrete sager skal foretages anmeldelse til politiet.

Fødevarestyrelsen i Mørkhøj har blandt andet til opgave at varetage det internationale samarbejde både i forhold til EU og 3. lande, herunder kontakten til de udenlandske myndigheder. Mørkhøj yder derudover generel vejledning om gældende regler.

Dyrevelfærdsrejseholdet er oprettet medio 2006 og har bl.a. til opgave at koordinere Fødevarestyrelsens kontrol i besætninger og på transportområdet.

Dyrevelfærdsrejseholdet er en specialenhed, der indgår som en del af Fødevarestyrelsen i Mørkhøj. Rejseholdet kan foretage specialaktioner selvstændigt eller i samarbejde med politiet. Herudover varetager enheden en række uddannelses- og rådgivningsopgaver af regionerne.

Inden jeg går over til redegørelsen fra Fødevarestyrelsen, vil jeg også gerne kort redegøre for, hvilke kontrolmuligheder i forhold til 8- timers reglen og reglerne om sporbarhed som kontrolafdelingerne har.

Regelsæt og kontrol af 8- timers reglen

Kontrollen på samlestederne af den danske regel om max 8- timers transporttid for udsættersøer er efter internationale regler en papirbaseret kontrol. Denne kontrol sker på baggrund af eksportørens oplysninger om den forventede afvikling af forsendelsen af dyr, herunder det anførte bestemmelsessted. Der kan ikke udføres nogen fysisk kontrol af de afgivne oplysningers rigtighed og kvalitet,

og ej heller af deres gennemførelse, da gennemførelsen jo delvis finder sted i et andet medlemsland. Myndighederne i modtagerlandet har dog pligt til at underrette os, hvis man opdager, at gældende regler ikke er overholdt. Dette vil være tilfældet, hvis man opdager, at dyrene ikke læsses af på det angivne bestemmelsessted.

Sporbarhed

Det følger af reglerne om samhandel mellem EU- lande, at der skal være fuld sporbarhed på alle dyr, uanset om de omsættes nationalt, eller om de udføres til andre EU- lande. Fuld sporbarhed skal muliggøre en hurtig og effektiv afdækning af smitteveje i forbindelse med mistanke om eller udbrud af husdyrsygdomme.

Konklusion på kontrolmuligheder

Ved at angive et forkert bestemmelsessted ved udførsel af dyr, vil det være vanskeligt at spore dyrene, og det vil medføre kostbare forsinkelser i tilfælde af mistanke om eller udbrud af husdyrsygdomme. Såvel vores

eget som andre EU- landes beredskab for bekæmpelse af smitsomme sygdomme bliver således udhulet, når der ikke er fuld sporbarhed både fremad og tilbage i transportkæden. Det påhviler derfor eksportørerne at sikre dette ved sandfærdigt at angive dyrenes endelige bestemmelsessted, hvad enten dette er en besætning eller et slagteri. Samtidig har modtagerlandet en pligt til at reagere, hvis man opdager, at dyrene afleveres på et andet bestemmelsessted end det, der er opgivet i tilfælde af en smitsom sygdom.

En effektiv kontrol kræver således et vedvarende samarbejde med myndighederne i modtagerlandet.

Redegørelse i den konkrete sag

I lyset af den konkrete sag har jeg som nævnt bedt Fødevarestyrelsen om en redegørelse om forløbet. Styrelsen har oplyst følgende:

” Den 5. januar 2007 træder en ny EU-

5. januar 2007

forordning om transport i kraft. Samtidigt træder den danske regel om max 8- timers transport af udsættersøer i kraft.

Januar 2007

I januar 2007 træffer kontrolafdeling Århus afgørelse om, at eksportør Niels Vinderslev ikke må fortsætte med at eksportere søer til et slagteri beliggende i Rheda i Tyskland, som følge af de nye transportregler, da transporttiden til slagteriet ville være over 8 timer.

15. februar 2007

Vinderslev får den 15. februar godkendt den første transport til et slagteri i Garrel i Tyskland, da Garrel kan nås inden for de 8 timer.

12. marts 2007

En medarbejder fra kontrolafdelingen Århus får medio marts mistanke om, at Niels Vinderslev alligevel sender slagtesøer til Rheda. Mistanken er på dette tidspunkt alene baseret på rygter fra chauffører fra vaskeanlægget i Padborg. Disse oplysninger

*sender medarbejderen til
Dyrevelfærdsrejseholdet.*

13. marts 2007

*Dyrevelfærdsrejseholdet tager ikke
selvstændigt stilling til sagen, men meddeler
den 13. marts, at det er kontrolafdeling
Århus som kontrolmyndighed, der må
overveje, om forholdet skal anmeldes til
politiet. Kontrolchefen i Århus gennemgår
herefter oplysningerne og vurderer, at
materialet er for spinkelt til at foretage en
politianmeldelse.*

12. april 2007

*Medarbejderen i kontrolafdelingen får den
12. april 2007 nye oplysninger fra en kontakt
i Vejle politi, som har foretaget kontrol af
fartskrivere, der blandt andet kommer fra
Niels Vinderslevs transporter. Fartskriverne
indikerer, at Garrel ikke er
bestemmelsesstedet for transporterne.*

Kontrol af fartskrivere

Slagtekapacitet

*Endvidere har politiet fået oplysninger om
slagtekapaciteten i Garrel, der videregives*

*til medarbejderen i kontrolafdelingen i
Århus. Slagtekapaciteten er tilsyneladende
mindre end antallet af modtagne slagtesøer
fra Danmark over en periode.*

*Medarbejderens mistanke er nu bestyrket, og
medarbejderen kontakter på ny
Dyrevelsfærdsrejseholdet.*

*Dyrevelsfærdsrejseholdet vurderer igen, at
rejseholdet ikke kan gå ind i sagen, fordi det
stadig som kontrolmyndighed er
kontrolafdelingens vurdering, om der kan og
skal foretages en politianmeldelse.*

*Kontrolafdelingen i Århus følger herefter
ikke op på sagen om Vinderslevs transportere.*

Slagteafregning

*I slutningen af maj ser
dyrevelsfærdsrejseholdet kopi af en
slagteafregning til Henrik Westergaard for
søer slagtet den 24. maj på et slagteri i
Rheda. Transporttiden fra Henrik
Westergaards samlested til Rheda er på*

mere end 8 timer. Dette støtter derfor mistanken om overtrædelse af reglen om max 8 timers transport.

Vaskeseddel

Endvidere har rejseholdet modtaget kopi af en vaskeseddel dateret 29. maj 2007 vedrørende en transport fra Henrik Westergaard. Chaufføren oplyste, at han kom fra Rheda, hvilket også fremgår af sedlen. Det er meget sandsynligt, at bilen har været anvendt til transport af søer, hvor bestemmelsesstedet har været angivet til slagteriet i Garrel, men hvor der i stedet har været kørt til slagteriet i Rheda.

30. maj 2007

Veterinærdirektøren orienteres

Dyrevelfærdsrejseholdet orienterer den 30. maj bl.a. veterinærdirektøren i Fødevarestyrelsen i Mørkhøj om de nye og konkrete oplysninger. Veterinærdirektøren beslutter samme dag, at der skal rettes henvendelse til de tyske myndigheder, med henblik på, at der følges op på sporbarheden som følge af sådanne slagtninger.

12. juni 2007

Den 12. juni modtager Fødevarestyrelsen og fødevareregionerne anmodning om aktindsigt i samtlige dokumenter om transporter til Garrel fra en journalist fra DR. Journalisten har tidligere søgt oplysninger i Fødevarestyrelsen om samme sag.

14. juni 2007

Henvendelsen til de tyske myndigheder færdiggøres den 14. juni, men bliver først afsendt den 16. juni, da veterinærdirektøren ikke er i Fødevarestyrelsen den 15. juni.

17. juni 2007

DR's "21- søndag" afslører i sin udsendelse den 17. juni, at en eksportør i et konkret tilfælde ikke overholder 8- timers reglen og reglerne om sporbarhed.

18. juni 2007

Fødevarestyrelsen modtager 2 dage efter forsendelsen af brevet til de tyske myndigheder, dvs. den 18. juni, dokumentation fra tyskerne, der bekræfter, at eksportørerne i en række tilfælde ikke har leveret søerne på det angivne bestemmelsessted. Det er endnu ikke

dokumenteret fra de tyske myndigheder, hvor de pågældende søer er blevet læsset af.

Som følge af den manglende sporbarhed og efter ministerens beslutning lukker Fødevarestyrelsen Niels Vinderslevs og Henrik Westergaards eksportsamlesteder med virkning fra den 20. juni.

19. –20. juni 2007

Både Niels Vinderslev og Henrik Westergaard bliver den 19. juni politianmeldt for transport af søer mere end 8 timer og for overtrædelser af en række andre bestemmelser, bl.a. med relation til sporbarhed. ”

Så vidt Fødevarestyrelsens redegørelse.

Lukning af eksportsamlestederne

Den konkrete sag har som sagt medført, at de omtalte eksportørers samlesteder midlertidigt er blevet lukket, fordi der ikke var fuld sporbarhed af de grise, der blev udført til Tyskland.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at det ikke er den samlede danske eksport af søer, der stoppes. Det er udelukkende eksporter, der kommer fra Niels Vinderslevs og Henrik Westergaards samlesteder.

Endvidere har sagen medført, at Niels Vinderslev og Henrik Westergaard er blevet meldt til politiet. Jeg vil gerne understrege, at selv uden DR's afsløringer, ville eksportørerne være blevet anmeldt til politiet. Det havde bare taget længere tid at fremskaffe og vurdere den tilstrækkelige dokumentation, bl.a. fra de tyske myndigheder.

Som det fremgik af redegørelsen, har Fødevarestyrelsen i Mørkhøj først den 30. maj været i besiddelse af oplysninger, der muliggjorde en henvendelse til de tyske myndigheder om at hjælpe med at fremskaffe yderligere dokumentation med

henblik på en politianmeldelse.

Min vurdering

Det er imidlertid min vurdering, at sagen ikke har været håndteret som den burde i Fødevarestyrelsen. Allerede umiddelbart efter den 12. april – da man havde kendskab til fartskrivere og slagtekapaciteten i Garrel - burde der have været igangsat en henvendelse til de tyske myndigheder, således at vi hurtigere kunne få undersøgt forholdene og få bekræftet regionens mistanke med henblik på en politianmeldelse. Henvendelsen den 30. maj burde således have været iværksat umiddelbart efter den 12. april.

6 uger for sent

Fødevarestyrelsen handlede således 6 uger for sent.

Det er helt afgørende, at vi gør alt, hvad vi kan for at undgå lignende situationer.

Dialog

Ikke blot dialogen internt i den enkelte

region skal forbedres, dialogen mellem de enkelte regioner, Dyrevelfærdsrejseholdet og Fødevarestyrelsen i Mørkhøj skal også forbedres og effektiviseres. Der skal følges op på mistanker om overtrædelse af reglerne for dyretransporter, så snart de opstår.

De enkelte aktører skal kende deres opgaver, ansvar og kompetencer, så vi ikke risikerer samme uigennemskuelige situation igen.

Status i sagen

Jeg har nu bedt Fødevarestyrelsens direktion om at følge op på den konkrete sag, herunder omfanget af eventuel embedsforsømmelse.

Jeg har derudover bedt Fødevarestyrelsen om at kortlægge procedureerne for behandling af begrundede mistanker internt i regionerne, samt at kortlægge samarbejdet og arbejdsfordelingen mellem regionerne, Fødevarestyrelsen og Dyrevelfærdsrejseholdet i sager vedrørende mistanker om overtrædelse af reglerne for

dyretransporter.

Jeg kan i den forbindelse meddele, at Fødevarestyrelsen allerede i fredags har afholdt et indledende møde herom.

Endvidere skal der ses nærmere på Dyrevelfærdsrejseholdets opgaver med henblik på en mulig revision heraf. Resultatet af disse overvejelser kan indgå i den igangværende undersøgelse af Veterinærkontrollen.

Afslutningsvis vil jeg give en status på sagen. Som nævnt har vi midlertidigt lukket Niels Vinderslevs og Henrik Westergaards samlesteder. De vil blive genåbnet, når vi vurderer, at vi har tilstrækkelig sikkerhed for, at reglerne vil blive overholdt. Vi vil løbende vurdere de dyrevelfærdsmæssige konsekvenser af lukningen af samlestederne.

Kontakten til de tyske myndigheder om de konkrete transporter har som beskrevet

resulteret i en hurtig og positiv tilbagemelding, som vi kun kan glæde os over. De gode erfaringer med tyskerne om opfølgningen på manglende sporbarhed af dyretransporter må føre til, at vi får opbygget et systematisk samarbejde med Tyskland på dette område.

Både Niels Vinderslev og Henrik Westergaard er blevet meldt til politiet, og sagen vil her gå sin gang.

Fælles ansvar

Herudover kan jeg oplyse, at vi undersøger de juridiske muligheder for midlertidigt at fratage de pågældende transportørers autorisation.

- Og lad mig til sidst endnu engang understrege, at det er transportørernes ansvar at sikre dyrenes trivsel under transporten og at overholde gældende regler. Det er fuldstændig uacceptabelt, at eksportører og transportører bryder reglerne,

som vi har set.

Derfor har landbruget, dets
brancheorganisationer og transportørerne et
stort ansvar for at sikre en holdningsændring
til de gældende regler om dyretransport.